

Hem>Familjefrågor och arv>Skilsmässa och hemskillnad

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [de](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Översättningen till [en](#) är dock redan färdig.

Swipe to change

engelska

Skilsmässa och hemskillnad

Österrike

1 Vilka krav måste vara uppfyllda för att makarna ska kunna få en dom på äktenskapsskillnad?

Enligt österrikisk lag finns det tre slag av äktenskapsskillnad: äktenskapsskillnad på grund av grovt eller upprepat åsidosättande av de äktenskapliga förpliktelserna, äktenskapsskillnad på grund av att hushållsgemenskapen upplösts sedan minst tre år och äktenskapsskillnad genom gemensam ansökan. En make kan ansöka om äktenskapsskillnad om den andra maken allvarligt brutit mot de äktenskapliga plikterna eller genom trolöst eller osedligt beteende orsakat en så djup söndring i äktenskapet att man kan räkna med att fortsatt samlevnad är ohållbar.

Om makarnas hushållsgemenskap är upplöst sedan minst tre år tillbaka kan endera maken begära äktenskapsskillnad på grund av djup och varaktig söndring i äktenskapet.

Om makarnas samlevnad har upphört sedan minst ett halvår tillbaka kan de gemensamt ansöka om äktenskapsskillnad, om båda medger att äktenskapet är varaktigt söndrat och de är överens om att skiljas.

2 På vilka grunder kan man få äktenskapsskillnad?

Den viktigaste grunden för äktenskapsskillnad är en varaktig söndring i äktenskapet. En sådan söndring kan framkallas genom att den ena maken allvarligt bryter mot de äktenskapliga plikterna, till exempel genom äktenskapsbrott, misshandel eller tillfogande av svårt psykiskt lidande. Även när söndringen inte orsakas av ett brott mot de äktenskapliga plikterna utan beror på en psykisk sjukdom eller en därmed jämförlig funktionsnedsättning, men äktenskapet ändå är så djupt söndrat att fortsatt samlevnad blivit ohållbar, kan en make ansöka om äktenskapsskillnad. Detsamma gäller om en av makarna lider av en allvarlig smittsam eller motbjudande sjukdom. I samtliga fall måste den make som ansöker om äktenskapsskillnad styrka att grund för skilsmässa föreligger. Om makarnas hushållsgemenskap har varit upplöst i tre år behöver dock ingen skilsmässogrund åberopas eller styrkas.

3 Vilka rättsliga konsekvenser får en äktenskapsskillnad när det gäller

3.1 makarnas personliga förhållanden (t.ex. i fråga om efternamn),

I princip behåller båda makarna det efternamn de hade under äktenskapet. En make som tog den andra makens namn när äktenskapet ingicks kan dock återta sitt tidigare namn.

3.2 fördelningen av makarnas egendom,

Makarna kan i princip helt fritt träffa avtal om vad som ska hända med deras egendom. Detta kan göras antingen genom ömsesidigt avstående (varvid den lagstadgade egendomsuppdelningen under äktenskapet kvarstår även sedan äktenskapet upplösts), genom delning av eventuell gemensam egendom eller genom överföring av tillgångar mellan makarna.

Om makarna inte har träffat något avtal i detta avseende kan vardera maken begära att domstolen delar upp vissa av makarnas tillgångar. Man skiljer då mellan "äktenskapliga brukstillgångar" (*eheliche Gebrauchsvermögen*) och "äktenskapliga besparingar" (*eheliche Ersparnisse*). Till äktenskapliga brukstillgångar hör, utöver den gemensamma bostaden och bohaget, alla andra föremål som under den äktenskapliga samlevnaden faktiskt tjänade båda makarnas livsföring. Äktenskapliga besparingar är alla kapitaltillgångar makarna samlat på sig under den äktenskapliga samlevnaden.

Från bodelningen undantas bland annat all egendom som makarna förvärvat genom arv eller gåva från utomstående. Dessutom undantas föremål som tjänar till personligt bruk för endast en av makarna eller för hans eller hennes yrkesutövning samt företag och andelar i företag i den mån de inte enbart utgör en kapitaltillgång.

Domstolen ska dela egendomen rättvist med hänsyn till alla relevanta omständigheter. Särskild hänsyn ska tas till betydelsen och omfattningen av respektive makes bidrag till anskaffningen av de äktenskapliga brukstillgångarna och besparingarna. Dessutom ska hänsyn tas till barnens bästa. Som bidrag ska också räknas underhåll, medverkan till försörjningen, skötsel av det gemensamma hushållet, vård och uppfostran av gemensamma barn och allt annat bistånd under äktenskapet.

3.3 makarnas gemensamma, underåriga barn,

Sedan 2001 års lag om ändring av barnrättslagen (*Kindschaftsrechts-Änderungsgesetz 2001*) trädde i kraft den 1 juli 2001 har föräldrar stort utrymme att själva besluta i vårdnadsfrågor efter en äktenskapsskillnad. Efter en äktenskapsskillnad fortsätter i princip båda föräldrarna att ha gemensam vårdnad om gemensamma underåriga barn. Om båda föräldrarna vill fortsätta att ha full vårdnad som under bestående äktenskap, måste de dock inom skälig tid lämna in ett avtal om var barnet huvudsakligen ska bo till domstol. Föräldrarna kan också inför domstol träffa ett avtal om att endast en förälder ska ha vårdnaden om barnet eller om att vårdnaden för en förälder ska begränsas till vissa angelägenheter.

Sedan 2013 års lag om ändring av barn- och namnrättslagen (*Kindschafts- und Namensrechtsänderungsgesetz 2013*) trädde i kraft kan domstolen ge föräldrarna gemensam vårdnad mot den ena förälderns vilja eller mot båda föräldrarnas vilja, om domstolen anser att det bättre skulle tjäna barnets bästa än om en förälder skulle ha ensam vårdnad av barnet. Också i sådana fall ska föräldrarna träffa ett avtal om var barnet huvudsakligen ska bo. Om gemensam vårdnad inte är förenligt med barnets bästa ska domstolen besluta om vilken förälder som ska ha ensam vårdnad om barnet.

3.4 underhållsskyldighet mot den andra maken?

Den make som ensam eller till övervägande del bär ansvaret för skilsmässan ska betala underhållsbidrag till den andra maken. Underhållsbidraget är anpassat till makarnas levnadsförhållanden. En förutsättning är att den andra makens tillgångar och förvärvsförmåga är otillräckliga. Är båda makarna lika ansvariga för skilsmässan, kan den make som inte kan försörja sig själv få underhållsbidrag, om det är skäligt med hänsyn till den andra makens behov, tillgångar och förvärvsförmåga. Underhållsskyldigheten kan begränsas i tiden. Om makarna gemensamt ansökt om skilsmässa, står det dem fritt att avtala att en av dem ska betala underhåll till den andra eller att båda ska avstå från krav på underhåll.

4 Vad är den praktiska innebörden av hemskillnad?

Hemskillnad förekommer inte i österrikisk rätt.

5 Vilka krav måste vara uppfyllda för att erhålla hemskillnad?

Se svaret på fråga 4.

6 Vad får en hemskillnad för rättsliga följder?

Se svaret på fråga 4.

7 Vad är den praktiska innebörden av annullering av äktenskap?

I den österrikiska äktenskapslagen finns bestämmelser om äktenskaps ogiltighet (*Ehenichtigkeit*). Ett äktenskap är ogiltigt om det inte har ingåtts i föreskriven form. Det är också ogiltigt om en av makarna vid äktenskapets ingående saknade rättshandlingsförmåga eller var medvetlös eller tillfälligt sinnesförrvirrad. Skenäktenskap är också grund för ogiltighet, det vill säga ett äktenskap som uteslutande eller huvudsakligen ingåtts för att en av makarna ska kunna använda den andra makens efternamn eller förvärva den andra makens medborgarskap utan att makarna har för avsikt att leva tillsammans. Slutligen är ett äktenskap ogiltigt om en av makarna vid tidpunkten för äktenskapets ingående redan var gift (tvegitte) eller om äktenskapet ingåtts mellan släktingar som enligt lag inte får gifta sig.

Ett äktenskap kan upphävas genom domstolsbeslut om en av makarna vid äktenskapets ingående hade begränsad rättshandlingsförmåga och hans eller hennes rättsliga företrädare inte gett sitt tillstånd till äktenskapet. Detsamma gäller om en av makarna vid äktenskapets ingående inte visste att det var fråga om att ingå äktenskap eller om han eller hon kände till detta, men inte hade för avsikt att samtycka till äktenskap. Ett äktenskap kan vidare upphävas om en make misstog sig på den andre makens identitet eller om han eller hon vid äktenskapets ingående misstog sig på sådana faktiska förhållanden rörande den andre makens person som, om han eller hon känt till dem och gjort en riktig bedömning av äktenskapets innebörd, skulle ha avhållit honom eller henne från att ingå äktenskap. Slutligen kan ett äktenskap upphävas om en make har förmåtts ingå äktenskap genom vilsedande om viktiga omständigheter eller genom tvång.

8 Vilka krav måste vara uppfyllda för att ett äktenskap ska annulleras?

Se svaret på fråga 7.

9 Vad blir den rättsliga följden av att äktenskapet annulleras?

Om äktenskapet är ogiltigt, behandlas det som om det aldrig hade ingåtts. Om endast en av makarna när äktenskapet ingicks var ovetande om att det var ogiltigt, ska de bestämmelser som gäller för äktenskapsskillnad tillämpas på makarnas egendomsordning. De barn som härstammar från ett äktenskap ska även sedan äktenskapet ogiltigförklarats anses vara födda inom äktenskapet.

10 Kan man lösa frågor som har med äktenskapsskillnaden att göra på annat sätt än genom att väcka talan i domstol?

Äktenskapsskillnad och annullering (upphävande eller ogiltigförklaring) av äktenskap kan endast göras av domstol. Problem som uppstår i samband med äktenskapsskillnaden kan dock lösas utanför domstol (exempelvis genom medling).

11 I vilken domstol ansöker man om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap? Vilka formaliteter måste följas och vilka handlingar bör bifogas ansökan?

Distriktsdomstolarna (*Bezirksgerichte*) är behöriga i tvister som gäller äktenskapsskillnad, upphävande eller ogiltigförklaring av äktenskap eller ett äktenskaps existens. I sådana tvister är distriktsdomstolen på den ort där makarna har eller senast har haft gemensam hemvist behörig. Om ingen av makarna har sin hemvist på denna ort när talan väcks, eller om de aldrig har haft gemensam hemvist i Österrike, är behörig domstol distriktsdomstolen på den ort där svaranden har sin hemvist. Om svaranden inte har sin hemvist i Österrike är distriktsdomstolen på den ort där käranden har sin hemvist behörig. I övriga fall är *Bezirksgericht Innere Stadt Wien* behörig. Österrikiska domstolar är behöriga i denna typ av mål om en av makarna är österrikisk medborgare, om svaranden har sin hemvist i Österrike (vid talan om ogiltigförklaring mot båda makarna måste minst en av dem ha sin hemvist i Österrike) eller om käranden har sin hemvist i landet och antingen båda makarna hade sin senaste gemensamma hemvist i landet eller käranden är statslös eller vid äktenskapets ingående var österrikisk medborgare. Dessa domstolar är i princip exklusivt behöriga, men avtal får träffas om att en annan domstol ska vara behörig. Mål om äktenskapsskillnad handläggs enligt de allmänna rättegångsreglerna och allmänna formkrav gäller. En gemensam ansökan om äktenskapsskillnad måste undertecknas av båda makarna; den handläggs som ett ansökningsärende. Ett vigselbevis bör alltid bifogas, och det är lämpligt att skicka med alla andra handlingar som stöder ansökan.

12 Kan man få rättshjälp för att täcka kostnaderna i målet?

Man kan få rättshjälp för äktenskapsskillnad. De allmänna bestämmelserna om rättshjälp gäller (se "Rättshjälp – Österrike"). I skilsmässoprocesser gäller en partiell plikt att företrädas av ombud. Detta innebär att en make som inte själv vill inställa sig inför domstol måste företrädas av en advokat.

13 Kan en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap överklagas?

En distriktsdomstols dom på äktenskapsskillnad, upphävande eller ogiltigförklaring av ett äktenskap eller avgörande av om ett äktenskap existerar eller ej kan överklagas till högre instans, dvs. till den regiondomstol (*Landesgericht*) som är överordnad distriktsdomstolen.

Regiondomstolens dom kan endast överklagas till högsta domstolen (*Oberster Gerichtshof*) om avgörandet är beroende av en material- eller processrättslig fråga av stor betydelse för en enhetlig rättsskipning, rättssäkerheten eller rättsutvecklingen, till exempel därför att underinstansen har avvikit från högsta domstolens praxis, rättspraxis saknas eller inte är enhetlig.

14 Hur ska man göra för att få en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som meddelats i en annan medlemsstat erkänd i [medlemsstat]?

En sådan dom (med undantag för domar meddelade i Danmark) ska automatiskt erkännas i Österrike enligt rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003, dvs. utan att något särskilt förfarande är nödvändigt. Enligt huvudregeln kräver dock förordning (EG) nr 2201/2003 att målet om äktenskapsskillnad, upplösning eller annullering av äktenskapet inleddes efter den 1 mars 2001 (för undantag, se förordningens artikel 64). För äldre mål gäller i första hand föregångaren till Bryssel IIa-förordningen. För domar som meddelats i Danmark krävs som regel fortfarande ett särskilt förfarande för erkännande.

15 Till vilken domstol ska man vända sig för att begära omprövning av ett beslut att i [medlemsstat] erkänna en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som har meddelats i en annan medlemsstat? Hur handläggs sådana mål?

En ansökan om att ett utländskt beslut om upplösning av äktenskap inte ska erkännas görs hos den distriktsdomstol inom vars domkrets parterna har hemvist eller senast hade sin hemvist. Om ingen av parterna har sin hemvist på denna ort eller om de aldrig har haft gemensam hemvist i Österrike, är distriktsdomstolen på den ort där svaranden har sin hemvist behörig. Om svaranden inte har sin hemvist i Österrike är distriktsdomstolen på den ort där sökanden har sin hemvist behörig. I övriga fall är *Bezirksgericht Innere Stadt Wien* behörig (§ 76 i lagen om domstols behörighet (*Jurisdiktionsnorm*)). Förfarandet regleras av bestämmelserna i den österrikiska lagen om rättsvård. I enlighet med artikel 37 i Bryssel IIa-förordningen måste sökanden inge både en kopia av domen samt ett intyg från behörig domstol eller behörig myndighet i ursprungsmedlemsstaten i enlighet med artikel 39 i ovanstående förordning.

16 Vilket lands lag tillämpas i ett mål om äktenskapsskillnad mellan makar som inte har hemvist i [medlemsstat] eller har olika medborgarskap?

Vilken rätt som ska tillämpas vid äktenskapsskillnad i ärenden med koppling till en annan stat regleras genom rådets förordning (EU) nr 1259/2010 av den 20 december 2010 om genomförande av ett fördjupat samarbete om tillämplig lag för äktenskapsskillnad och hemskillnad, EUT L 343, 29.12.2010 (Rom III-förordningen). Bestämmelserna om lagkonflikter i Rom-III-förordningen gäller även då den lag som ska tillämpas inte utgör lag i någon av de deltagande medlemsstaterna som deltar i det fördjupade samarbetet (universell tillämpning).

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 18/01/2022

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.